

КРЪГЛА МАСА

ПРОМЕНИ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНИЯ ПАЗАР НА ЕДРО И ДРЕБНО ВЪЗМОЖНОСТИ И ПРОБЛЕМИ

7 март 2024

Зала "София"

Нормативна уредба

- Промените в Закона за енергетиката са в сила
  - Въвежда се нов модел на квазилиберализирани цени за битовите потребители;
  - Възлага на Министерски съвет вместо на КЕВР да определя „регулираната“ цена за битовите потребители;
  - Допуска компенсации за битовите потребители през Крайните снабдители (КС), по подобие на стопанските потребители през търговците;
  - Натоварва ФСЕС с допълнителни задължения;
- Промените в Наредба 1 са само проект
  - Остават отворени въпросите, свързани със сроковете и процедурите за определяне и изплащане на компенсациите;
  - Неясен е начинът на регулиране на дейността и гарантиране на стабилността на КС;

Необходими са промени в Закона за енергетиката, за да има работещ модел на либерализация на пазара

Фактуриране на битовите клиенти

- Моделът за стопански клиенти е неприложим заради ролиращото отчитане и фактуриране на битовите потребители;
- Моделът съгласно закона предполага „изоставаща“ (след приключване на съответния месец) компенсация;
- Заради ролиращото отчитане, най-вече през юли, но и всеки месец, е неясно каква компенсация да бъде включвана във фактурите;
- Битовият клиент дължи ДДС върху покупната цена и компонентата;
- Невъзможност да се преработят „билинг“ системите за толкова кратко време;

Ликвидността на КС

- Три аспекта
  - Разлика между пазарната и „базовата“ цена, определена от Министерски съвет;
  - В съответствие с действащите ОУ, битовите клиенти плащат средно 50 дни след доставката, което в момента е финансирано преимуществено от производителите и НЕК, и частично от крайните снабдители;
  - Допълнителни разходи за крайните снабдители – закупуване на електрическа енергия по свободно договорени цени на пазара „Ден напред“ (непредвидени в проекта на Наредба №1);

Средна покупна цена на БНЕБ – 38% по-висока от цената на НЕК*

- ✓ **Форуюрдна цена изчисление:**
  - На база фючърси на Европейската енергийна борса към 15.02.2024 г.
  - Състои се от => 75% базов товар + 25% върхов товар
- ✓ **Регулирана цена на закупена енергия от НЕК:**
  - Ц-19/01.07.2022 => 81,90 лв./MWh
  - Ц-14/30.06.2023 => 115,80 лв./MWh; предполагаема в модела и за 01.07.2024-30.06.2025

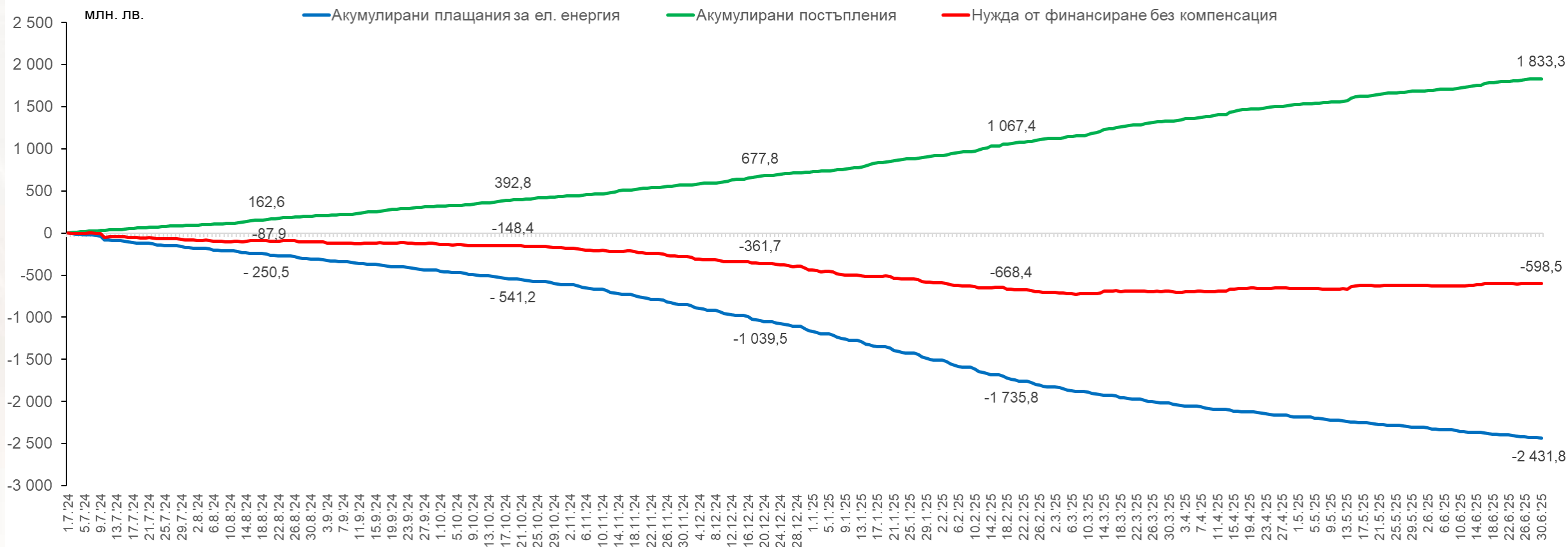
Фючърси на Европейската енергийна борса към 15.02.2024	База, лв./МВтч.	Пик, лв./МВтч.	Общо за Краен снабдител (75%*База+25%*Пик)	
2024	7	141,37	150,54	143,66
	8	140,43	146,28	141,89
	9	152,95	157,39	154,06
	10	149,78	180,44	157,44
	11	182,95	229,85	194,67
	12	179,72	233,49	193,16
2025	1	191,36	237,28	202,84
	2	191,50	235,19	202,42
	3	143,58	167,56	149,57
	4	117,02	123,53	118,65
	5	125,39	134,62	127,70
	6	133,72	149,86	137,75
Средна цена	7/'24-6/'25	154,15	178,83	160,32

*За ЕВН, Електрохолд и Енерго-Про

Значителният отрицателен ефект върху плащанията ще доведе до неликвидност за юли 2024 – юни 2025*

- ✓ На втория ден (02.07.2024 г.) няма да има ликвидност за закупуване на енергия от БНЕБ
- ✓ Около 600 млн. лв. е прогнозен акумулиран ликвиден недостиг за ценовия период юли 2024 - юни 2025

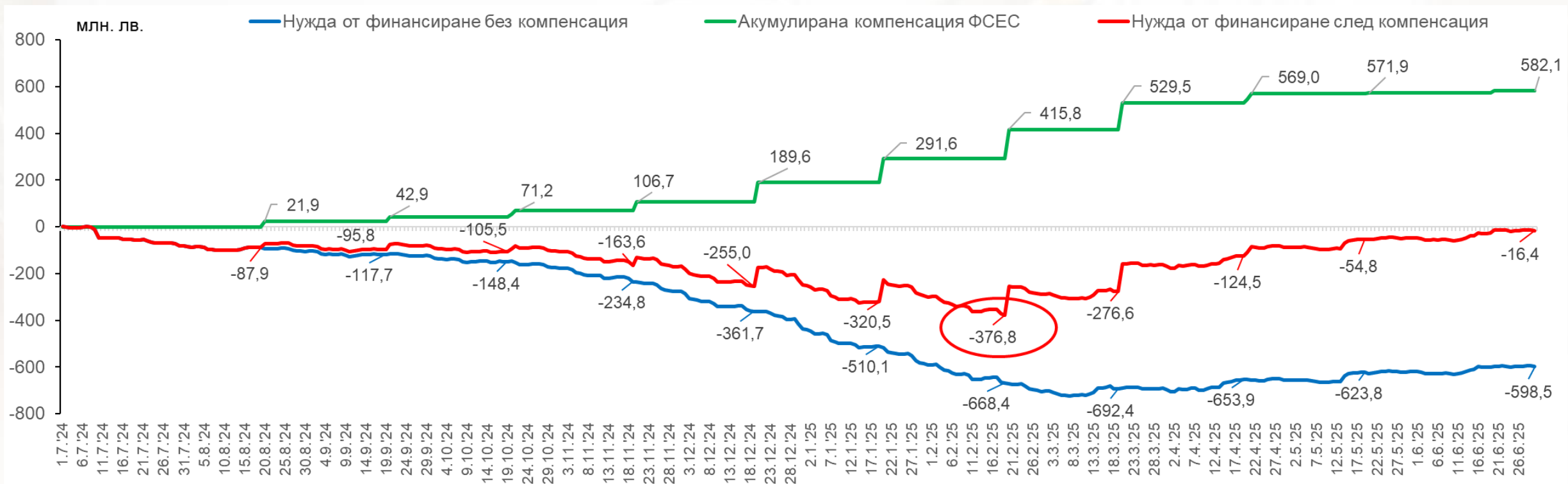

* Данни за ЕВН, Електрохолд и Енерго-Про

Компенсация на 20-ти следващия месец няма да реши проблема с ликвидността*

Допълнително финансиране от 376,8 млн. лв. ще е необходимо за трите крайни снабдителя

- ✓ На втория ден (02.07.2024) няма да има ликвидност за закупуване на енергия от БНЕБ
- ✓ Компенсация от ФСЕС = (Покупна цена БНЕБ – Покупна цена НЕК) x Количествата => Изплащане на 20-то число на следващия месец
- ✓ Компенсация от 582,1 млн. лв., включена за плащане до 30-ти юни 2025 г.
- ✓ Поради по-висока консумация и цени през зимата същото развитие се очаква и в следващите ценови периоди

* Данни за ЕВН, Електрохолд и Енерго-Про

Ефектът върху пазара „Ден напред“

- Чрез модела на компенсации ще бъдат създадени условия, при които КС ще бъдат принудени да купуват електроенергия (ЕЕ) на каквато и да е цена, без възможност за хеджиране
- Почти цялото количество ЕЕ за потребление в България ще се търгува само на пазара „Ден напред“ (ДНП)
- Миксът на ЕЕ, търгуван на пазара ДНП, най-вероятно няма да съвпада с определяния досега от КЕВР
- Негативни последици от новия модел:
  - По-високи цени на пазар ДНП;
  - По-високи обезпечения за пазарните участници;
  - Ликвидни проблеми за участниците на пазара;
  - По-големи финансови разходи за участниците на пазара;
  - Необходимост от повече средства във ФСЕС за компенсации;

Заклучения и предложения

Отрицателен ефект върху паричния поток и резултата

- ✓ 38% по-висока покупна цена на БНЕБ, отколкото на НЕК
- ✓ Значителна разлика в графика на плащания към БНЕБ и към НЕК
  - към БНЕБ => всеки ден
  - към НЕК => за 10-дневни покупки на 15^{-то} и 25^{-то} число на текущия месец и на 10^{-то} число на следващия месец
- ✓ Допълнителни разходи в размер на 2,8 млн. лв. за тримата Крайни снабдители за такси и обезпечения към БНЕБ
  - Обезпеченията към БНЕБ достигат над 250 млн. лв.

Предложения за решения

1. Ежедневен сетълмент и ликвиден трансфер чрез напр. револвираща безлихвена финансова линия – ББР, държавни гаранции
2. Авансово плащане от ФСЕС
3. Повишаване на процента надбавка за крайните снабдители над 7% за осигуряване на допълнителни средства за покриване реалните разходи на КС
=> съответна промяна в Наредба №1
4. Двустранни договори
5. Промяна в правила на БНЕБ – гаранции, комисиони и др. - отложено плащане към БНЕБ
6. Разсрочване на задълженията към НЕК за електрическата енергия през юни
7. Държавна информационна кампания

Ограничени възможности за привличане на средства

- ✓ Регулираният бизнес за домакинствата не генерира високи финансови резултати
- ✓ Няма достатъчно генерирани собствени средства, за да се финансират покупките на енергия по цени на БНЕБ
- ✓ Не е възможно да се привлече финансиране с толкова нисък финансов резултат

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!